

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/183/2022
Identifikačné číslo spisu:	6120297979
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6120297979.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudkýň JUDr. Aleny Svetlovskej a JUDr. Nory Halmovej v spore žalobkyne M. H., narodenej XX. K. XXXX, R. R., D. XXXX/XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Katarínou Barlovou, Banská Bystrica, Námestie slobody 397/2, proti žalovanému G. R., narodenému XX. U. XXXX, U. R., N. M. XXX/XX, zastúpenému advokátkou Mgr. et. Mgr. Líviou Šouc Kostovou, Žiar nad Hronom, Pod Donátom 5, o zaplatenie 19 178,55 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 19C/18/2020, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. januára 2022 sp. zn. 12Co/87/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie proti výroku IV. rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o zrušení neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia o d m i e t a.

Dovolanie vo zvyšnej časti z a m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 01. júna 2021 č. k. 19C/18/2020-258 I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 19 178,55 eura s 5 % úrokom z omeškania ročne od 04. mája 2020 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia; II. vo zvyšnej časti úroku z omeškania žalobu zamietol; III. o trovách prvoinštančného konania rozhodol tak, že žalobkyni priznal náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %; IV. zrušil uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 19C/18/2020-147 zo dňa 25. septembra 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/96/2020-186 zo dňa 28. januára 2021.

1.1. Súd prvej inštancie dospel k záveru o dôvodnosti žaloby žalobkyne ohľadne sumy 19 178,55 eura, ktorá predstavovala bezdôvodné obohatenie žalovaného, pretože žalobkyňa plnila za žalovaného záväzok voči veriteľovi žalovaného - Všeobecnej úverovej banke, a. s., ktorú sumu plnila ako záložca z dôvodu predídania realizácii výkonu záložného práva zo strany záložného veriteľa. Splnenie povinnosti

žalobkyňou posúdil analogicky podľa § 853 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) s poukazom na vzťahy upravené OZ, ktoré sú obsahom aj účelom najbližšie, t. j. § 550 OZ o ručení, v zmysle čoho žalobkyňa má právo na náhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi, keďže plnila za žalovaného, hoci mal plniť sám. Poukázal na to, že v konaní zostal sporný len okamih, od kedy došlo k omeškaniu žalovaného s úhradou žalovanej sumy voči žalobkyni. Dospel pritom k záveru, že až okamihom, kedy žalovaného žalobkyňa vyzvala výzvou na zaplatenie požadovanej sumy zo dňa 20. apríla 2020, doručovanej prostredníctvom svojej právnej zástupkyne žalovanému na jeho adresu trvalého pobytu, vznikol žalobkyni nárok na účtovanie úroku z omeškania. Predmetná výzva sa podľa podacieho lístka dostala do sféry dispozície žalovaného dňom 30. apríla 2020 a nakoľko v danej výzve žalobkyňa poskytla žalovanému lehotu na plnenie v rozsahu 3 dní, bol žalovaný povinný splniť si svoju povinnosť v lehote do 03. mája 2020, a teda dňom 04. mája 2020 sa dostal do omeškania, od ktorého dátumu súd prvej inštancie priznal žalobkyni úrok z omeškania. Požiadavku žalovaného o umožnenie splácania dlžnej sumy v splátkach, buď po dobu 3 rokov, resp. s polročným plnením po dobu 2 rokov, či 1 roka súd prvej inštancie považoval za nedôvodnú, pretože žalovaný hodnoverným spôsobom nepreukázal svoju neschopnosť uhradiť žalovanú sumu jednorazovo. Zároveň prisvedčil žalobkyni v tom smere, že žalovaný mal možnosť danú sumu splácať už po dlhšiu dobu, čo neučinil. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal aj na to, že aktuálne nie sú voči žalovanému vedené žiadne súdne konania, pričom žalovaný má príjem zo spoločnosti MB COLOURS s. r. o., v ktorej je konateľom aj spoločníkom, keďže uvedená spoločnosť za rok 2020 dosiahla zisk vo výške 27 000 eur.

1.2. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolania žalobkyne i žalovaného rozsudkom z 20. januára 2022 sp. zn. 12Co/87/2021 I. pripustil čiastočné späťvzatie žaloby, rozhodnutie súdu prvej inštancie v prvom výroku v časti, v ktorej okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3 781 eur s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 533 eur od 30. júna 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 30. júla 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 31. augusta 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 30. septembra 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 30. októbra 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 30. novembra 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 31. decembra 2021 do zaplatenia, zrušil a konanie v časti, v ktorej okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3 781 eur s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 533 eur od 30. júna 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 30. júla 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 31. augusta 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 30. septembra 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 30. októbra 2021 do zaplatenia, zo sumy 533 eur od 31. decembra 2021 do zaplatenia, zastavil; II. rozhodnutie súdu prvej inštancie v prvom výroku v časti, v ktorej okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 15 397,55 eura s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 19 178,55 eura od 04. mája 2020 do 29. júna 2021, zo sumy 18 645,55 eura od 30. júna 2021 do 29. júla 2021, zo sumy 18 112,55 eura od 30. júla 2021 do 30. augusta 2021, zo sumy 17 579,55 eura od 31. augusta 2021 do 29. septembra 2021, zo sumy 17 046,55 eura od 30. septembra 2021 do 29. októbra 2021, zo sumy 16 513,55 eura od 30. októbra 2021 do 29. novembra 2021, zo sumy 15 980,55 eura od 30. novembra 2021 do 30. decembra 2021, zo sumy 15 447,55 eura od 31. decembra 2021 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku potvrdil; III. rozhodnutie súdu prvej inštancie v druhom výroku a vo výroku o trovách konania potvrdil; IV. rozhodnutie súdu prvej inštancie v štvrtom výroku zmenil tak, že uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 19C/18/2020-147 zo dňa 25. septembra 2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 11Co/96/2020-186 zo dňa 28. januára 2021 ponechal v platnosti; V. žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd vo vzťahu k čiastočnému späťvzatiu žaloby učenému žalobkyňou uviedol, že vzhľadom na to, že žalobkyňa vzala čiastočne žalobu späť ohľadne čiastkových súm plnených žalovaným, pričom išlo o plnenia žalovaného po vydaní rozhodnutia súdu prvej inštancie, teda rozsudku okresného súdu zo dňa 01. júna 2021, avšak skôr, ako jeho rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, pričom žalovaný súhlasil so späťvzatím žaloby v častiach uvedených žalobkyňou, pripustil späťvzatie žaloby.

2.2. Pokiaľ išlo o odvoláciu námietku žalobkyne týkajúcu sa priznania úrokov z omeškania, resp. počiatku ich priznania, odvolací súd túto vyhodnotil ako nedôvodnú. Uviedol, že v súvislosti s požadovaným dátumom priznania úrokov z omeškania žalobkyňa poukazovala jednak na splnenie záväzku za žalovaného dňom 28. decembra 2018, ako aj na výzvu zasielanú žalovanému, a to nielen poštou, ale aj cestou exekučnej spoločnosti. V tomto smere odvolací súd poukázal na to, že odosielateľom danej správy bol D. G., konateľ exekučnej spoločnosti, ktorý zasielal danú výzvu na adresu G..V., čo však nebolo možné považovať za kvalifikovanú výzvu zo strany žalobkyne žalovanému, keďže išlo o komunikáciu zo strany tretej osoby. Rovnako podotkol, že obsahom predmetnej emailovej správy bolo uvedenie skutočností, že jej prílohou je výzva na úhradu zasielaná už aj poštou dňa 18. septembra 2019, ktorá sa nevrátila späť, pričom v uvedenej výzve nebola uvedená žiadna lehota na plnenie, ale možnosť dohody na úhrade záväzku žalovaného v splátkach. Odvolací súd preto konštatoval, že prvoinštančný súd (vzhľadom na skutočnosť, že išlo o vydanie bezdôvodného obohatenia) správne ustálil počiatok omeškania žalovaného. Dodal, že až okamihom, kedy žalovaného žalobkyňa vyzvala na splnenie jeho povinnosti, teda výzvou zo dňa 20. apríla 2020, následné uloženie zásielky a uplynutie lehoty na plnenie obsiahnutej v danej výzve, došlo k omeškaniu žalovaného, a to dňom 04. mája 2020.

2.3. Odvolací súd ďalej konštatoval, že vzhľadom na výšku priznanej sumy, majetkové pomery žalovaného, ktorý má nepochybne majetkovú účasť v obchodnej spoločnosti so ziskom, ako aj postoj žalovaného, ktorý začal svoj záväzok v nie nepatrnej výške čiastočne uhrádzať až dňom 30. júna 2021 v ním určených sumách po 533 eur, nevzhliadol dôvody na povolenie plnenia žalovanej sumy v splátkach. Žalovaný dôvodnosť svojho tvrdenia, či nároku v žiadnom prípade nepreukázal a rovnako súd ako irelevantnú vyhodnotil argumentáciu žalovaného, že určenie splátkového kalendára nebude likvidačné ani pre samotnú žalobkyňu. Odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd vzhľadom na výšku priznaného plnenia a platobnú schopnosť žalovaného správne uložil povinnosť žalovanému zaplatiť priznanú sumu v parížskej lehote 3 dní.

2.4. Odvolací súd napokon konštatoval, že vzhľadom na potrebu ochrany poskytnutej žalobkyňi neodkladným a zabezpečovacím opatrením a vzhľadom na výšku priznanej sumy, aj napriek tomu, že zo strany žalovaného po rozhodnutí prvoinštančného súdu došlo k čiastočnému splneniu dlhu 7 splátkami po 533 eur, je naďalej dôvodné a opodstatnené ponechanie v platnosti uznesenia prvoinštančného a Krajského súdu v Banskej Bystrici o nariadení zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti poukázal aj na majetkové pomery žalovaného, ktorého jediným majetkom je obchodný podiel v obchodnej spoločnosti, ako aj jeho snahu plniť záväzok voči žalobkyňi až po rozhodnutí prvoinštančného súdu.

2.5. S ohľadom na obsah odvolacích námietok žalovaného odvolací súd dodal, že súd prvej inštancie jasným, rozhodným, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k jeho rozhodnutiu, a to aj ohľadne uloženia parížskej lehoty a nepovolenia splátok žalovanému, pričom jeho úvahy a z nich vyvozené závery nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

2.6. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu (čo do výroku II., III. a IV.) podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenia § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP.

3.1. Vo vzťahu k napadnutým výrokom II. a III. namietal porušenie jeho práva na spravodlivý proces z dôvodu nedostatku riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Toto rozhodnutie považoval za zmätočné, neurčité, nezrozumiteľné a z toho dôvodu nepreskúmateľné. Dovolateľ mal ďalej za to, oba súde dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď konštatovali, že jeho osoba disponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na to, aby uhradil predmetný dlh v celom rozsahu. Dôvodil, že je potrebné rozlišovať príjem jeho osoby ako konateľa a jediného spoločníka obchodnej spoločnosti MB COLOURS, s. r. o. a samotný zisk tejto obchodnej spoločnosti. Dovolateľ ďalej namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Uviedol, že súde sa nesprávne právne vysporiadali s možnosťou určenia dlhšej lehoty na plnenie záväzku jeho osoby voči žalobkyňi s poukazom na ustanovenia § 232 ods. 3 CSP,

eventuálne s možnosťou úhrady jeho záväzku v splátkach. Domáhal sa vyslovenia záveru, že preukázanie aspoň čiastočnej platobnej schopnosti je imanentným predpokladom na povolenie splátkového kalendára súdom, resp. na predĺženie lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 3 CSP.

3.2. Dovolanie vo vzťahu k výroku IV. žalovaný odôvodnil poukazom na ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Mal za to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil dôvody na potrebu trvania nariadeného zabezpečovacieho opatrenia a nariadeného neodkladného opatrenia aj po právoplatnom skončení predmetnej veci. O absencii bezodkladnej potreby upraviť pomery medzi ním a žalobkyňou svedčila podľa jeho názoru aj skutočnosť, že údajná pohľadávka žalobkyne voči jeho osobe mala vzniknúť už koncom roku 2018 a žalobkyňa bola v tejto veci takmer 2 roky nečinná a nepociťovala žiadne obavy o svoj majetok. Dodal, že samotná bonita akejkoľvek osoby a existencia záväzkov samé o sebe nepredstavujú dôvody pre nariadenie zabezpečovacieho a/alebo neodkladného opatrenia.

3.3. Vzhľadom na uvedené dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalovaný v danom prípade nepreukázal odôvodnenosť jeho návrhu na plnenie svojho záväzku voči žalobkyňi v dlhšej lehote, resp. v splátkach. Navyše, uplatnenie ustanovenia § 232 ods. 3 CSP by prinieslo neprimeraný zásah do majetkovej sféry žalobkyne. Zároveň mala za to, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a konštantnou judikatúrou, a preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Žalobkyňa ďalej uviedla, že právny názor žalovaného prezentovaný v súvislosti s vydaním neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia považuje za judikatúrne prekonaný. Odvolací súd postupoval podľa § 335 ods. 3 CSP, keď správne zohľadnil majetkové pomery žalovaného a jeho správanie voči žalobkyňi v súvislosti s plnením jeho záväzkov. Vzhľadom na uvedené navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalovaný v danom prípade napadol výroky II., III. a IV. napadnutého rozsudku s poukazom na rôzne dovolacie dôvody. Prípustnosť podaného dovolania preto bolo potrebné posúdiť vo vzťahu k uvedeným výrokom osobitne.

I.

13. Dovolateľ vo vzťahu k napadnutým výrokom II. a III. vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pričom namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku a nesprávne skutkové závery.

14. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26, 5Cdo/57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými

deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

16. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

17. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a úvah vychádzal, keď sa stotožnil s prvoinštančným rozhodnutím ohľadom ustálenia počiatku omeškania žalovaného na deň 04. mája 2020 a určenia paričnej lehoty žalovanému na zaplatenie priznanej sumy v dĺžke 3 dní.

17.1. Odvolací súd v odôvodnení poukázal na to, že žalobkyňa v konaní nesporne predložila výzvu na zaplatenie dlhu žalovaným zo dňa 20. apríla 2020, ktorú odoslala prostredníctvom pošty žalovanému v zmysle predloženého podacieho lístka na č. I. 14 spisu, ako doporučený list 2. triedou so službou k zásielke uložiť 5 dní. Ďalej uviedol, že predmetná zásielka bola podaná na poštu dňa 21. apríla 2020, uložená bola na Pošte Nová Baňa dňa 23. apríla 2020 a neprevzatá bola v odbernej lehote do dňa 30. apríla 2020. V danej zásielke, obsahom ktorej bola výzva žalobkyne adresovaná žalovanému na zaplatenie dlhu, bola uvedená lehota na plnenie 5 dní odo dňa doručenia výzvy. Odvolací súd konštatoval, že napriek skutočnosti, že žalovaný si zásielku neprevzal, ktorá bola na pošte uložená v mieste jeho trvalého bydliska (U. R.), bol povinný záväzok žalobkyne uhradiť v poskytnutej lehote na plnenie do 03. mája 2020. Vzhľadom na to dospel k jednoznačnému záveru, že prvoinštančný súd správne ustálil počiatok omeškania žalovaného. Keďže išlo o vydanie bezdôvodného obohatenia, za rozhodný okamih bolo potrebné považovať uplynutie lehoty na plnenie obsiahnutej v doručenej výzve, a to deň 04. mája 2020. Odvolací súd sa následne riadne vysporiadal s námietkou žalovaného, ktorý žiadal o plnenie v splátkach, resp. poskytnutie dlhšej lehoty na plnenie. Po náležitej interpretácii dotknutého ustanovenia § 232 CSP konštatoval, že nevzhliadol dôvody na priznanie výhody splátok žalovanému, ktorého majetkové pomery túto výhodu v žiadnom prípade neodôvodňujú. Poukázal pritom na výšku priznanej sumy, majetkové pomery žalovaného, ktorý má podľa jeho názoru nepochybne majetkovú účasť v obchodnej spoločnosti so ziskom, ako aj postoj žalovaného, ktorý začal svoj záväzok v nie nepatrnej výške čiastočne uhrádzať až dňom 30. júna 2021 v ním určených sumách po 533 eur. Za podporujúce správnosť jeho záverov považoval aj tvrdenie žalovaného uvedené v odvolaní, že vzhľadom na zjavnú absenciu iných záväzkov jeho osoby je spôsobilý uhrádzať dlh v splátkach. Odvolací súd konštatoval, že žalovaný dôvodnosť svojho tvrdenia, či nároku v žiadnom prípade nepreukázal a rovnako bola bez akejkoľvek relevancie argumentácia žalovaného, že určenie splátkového kalendára nebude likvidačné ani pre samotnú žalobkyňu. V tejto súvislosti zdôraznil, že záväzok žalovaného uhradila žalobkyňa už v roku 2018, žalovaný bol vyzývaný na úhradu dlhu už 20. apríla 2020, ktorú výzvu si bezdôvodne neprevzal, pričom ku dňu rozhodnutia prvoinštančného súdu nepodnikol žiadne kroky k úhrade predmetného záväzku voči žalobkyňu. Vzhľadom na výšku priznaného plnenia a platobnú schopnosť žalovaného odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštalácie správne uložil povinnosť žalovanému zaplatiť priznanú sumu v paričnej lehote 3 dní.

17.2. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, na základe akých dôvodov odvolací súd rozhodol a

podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaný sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Žalovaný ďalej namietal nesprávnosť skutkových zistení, ku ktorým dospeli sudy nižších inštancií. K tomu dovolací súd uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

19. Dovolací súd pripomína, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Zároveň je potrebné uviesť, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

20. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný neopodstatnene namietal, že sudy nižších inštancií mu nesprávnym procesným postupom znemožnili uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP].

21. Žalovaný ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keď namietal nesprávne posúdenie predpokladov na povolenie splátkového kalendára súdom, resp. na predĺženie lehoty na plnenie podľa ustanovenia § 232 ods. 3 CSP.

22. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia, 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

23. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ v danom prípade zákonom zodpovedajúcim spôsobom vymedzil právnu otázku. Po konštatovaní prípustnosti dovolania pristúpil dovolací súd k meritornému dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzenej právnej otázke.

24. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

25. Podľa § 232 ods. 3 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

26. Vlastnosťami súdnych rozhodnutí sú právoplatnosť a vykonateľnosť. Vykonateľnosť znamená uloženie povinnosti plniť, ktorú je možné ďalej priamo a bezprostredne vynútiť zákonnými prostriedkami. O vykonateľnosti v pravom zmysle slova hovoríme iba pri rozsudkoch na plnenie. Civilný sporový poriadok v ustanovení § 232 ods. 3 upravuje všeobecnú lehotu na splnenie povinnosti, tzv. paričnú lehotu, ktorá je trojdňová a plynie od právoplatnosti rozsudku, pričom v odôvodnených prípadoch súd môže určiť aj dlhšiu paričnú lehotu. Pri posudzovaní, či je opodstatnená dlhšia paričná lehota ako zákonná na splnenie uloženej povinnosti, vrátane možnosti plnenia v splátkach, je potrebné zohľadnenie viacerých okolností. Pre takéto rozhodnutie sa podľa súdnej praxe vyžaduje zistenie takých skutočností, z ktorých by bolo možné vyvodiť presvedčivý záver súdu o tom, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci, na výšku nároku a osobné pomery strán je vhodné určiť na splnenie lehotu dlhšiu než tri dni, resp. umožniť plnenie v splátkach. Súd môže sám a nezávisle, i bez návrhu strany, uvážiť, či je povolenie uvedenej výhody vhodné so zreteľom na okolnosti danej veci. K hľadiskám, ktoré sú v tomto smere významné, patrí predovšetkým výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného a v konaní prejavovaná snaha o plnenie záväzku, osobné pomery strán a tiež skutočnosť, či by prípadné neplnenie stanovenej povinnosti v lehote troch dní nebolo v skúmanom prípade pre žalobkyňu neprimerane ťaživé.

27. Po preskúmaní spisového materiálu dovolací súd konštatuje, že záverom súdov nižších inštancií, ktoré považovali zákonom stanovenú paričnú lehotu na plnenie uloženej povinnosti v dĺžke troch dní za primeranú a postačujúcu, nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu a ich zdôvodnenie nič vytknúť. Odvolací súd v tejto súvislosti uviedol, že vzhľadom na výšku priznanej sumy, majetkové pomery žalovaného, ktorý má nepochybne majetkovú účasť v obchodnej spoločnosti so ziskom, ako aj postoj žalovaného, ktorý začal svoj záväzok v nie nepatrnej výške čiastočne uhrádzať až dňom 30. júna 2021 v ním určených sumách po 533 eur, nevzhladol dôvody na povolenie plnenia žalovanej sumy v splátkach. Za svedčiace v prospech tohto záveru pokladal aj poukaz žalovaného na zjavnú absenciu iných záväzkov jeho osoby. Pokiaľ žalovaný argumentoval, že určenie splátkového kalendára nebude likvidačné ani pre samotnú žalobkyňu, odvolací súd poukázal na jeho počiatočný postoj k úhrade dlhu, keď predmetný záväzok žalovaného uhradila žalobkyňa už v roku 2018, žalovaný bol vyzývaný na úhradu dlhu v apríli 2020, výzvu si však bezdôvodne neprevzal, pričom dňu rozhodnutia prvoinštančného súdu nepodnikol žiadne kroky k úhrade tohto záväzku voči žalobkyni. Odvolací súd uzavrel, že žalovaný dôvodnosť svojho tvrdenia, či nároku v žiadnom prípade nepreukázal. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (bod 28.) tak vyplýva, že súd v rámci posudzovania dôvodnosti priznania výhody splátok žalovanému vyhovel požiadavkám, na ktoré je potrebné prihliadať pri určení lehoty na plnenie súdom uloženej povinnosti. Odvolací súd zohľadnil výšku priznanej sumy, majetkové pomery žalovaného a jeho platobnú schopnosť, či postoj žalovaného k plneniu svojho záväzku. Napokon, z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku (bod 20.) je zjavné, že aj súd prvej inštancie náležite skúmal, či je v prejednávanom prípade daná dôvodnosť žalovaným navrhovaného plnenia uloženej sumy v splátkach. Konštatoval pritom, že žalovaný súdu žiadnym hodnoverným spôsobom nepreukázal, že nie je schopný žalovanú sumu uhradiť

naraz, pričom súd nevzhliadol v konaní žiaden opodstatnený dôvod, pre ktorý by mal žalovanému umožniť splácať žalovanú sumu v splátkach po určitú dobu. Naopak prisvedčil žalobkyni, že žalovaný mal možnosť danú sumu splácať už po dlhšiu dobu, keďže o svojom splatnom záväzku mal vedomosť, avšak doposiaľ tak neurobil, a to ani čiastočne. Dovolací súd s ohľadom na to považuje rozhodnutia nižších súdov v skúmanom kontexte za vecne správne. Vec prejednávajúci senát sa pritom nestotožňuje s argumentáciou dovolateľa, ktorá naznačuje, že na povolenie splátkového kalendára súdom, resp. na predĺženie lehoty na plnenie, postačuje preukázanie aspoň čiastočnej platobnej schopnosti žalovaného. Pre náležité posúdenie možnosti povolenia výhody splátok je potrebné vyhodnotiť viaceré pre vec významné okolnosti vo vzájomnej súvislosti a nemožno izolovane prioritizovať jednu z prítomných skutočností. Dovolací súd zároveň považuje rozhodnutia nižších súdov za náležité odôvodnené a preskúmateľné, nesvedčiacie o ich arbitrárnosti.

28. Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP nepovažoval za dôvodný, keďže napadnuté rozhodnutie v otázke určenia lehoty na plnenie uloženej povinnosti (tzv. paričnej lehoty) spočíva v správnom posúdení veci.

29. Dovolací súd preto dospel k záveru, že podané dovolanie smerujúce proti výrokom II. a III. napadnutého rozhodnutia nie je dôvodné a preto ho zamietol (§ 448 CSP).

II.

30. Žalovaný osobitne napadol zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu (IV.), ktorým odvolací súd ponechal v platnosti uznesenie o neodkladnom a zabezpečovacom opatrení nariadené počas konania. Prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

31. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je síce dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, no v zmysle odseku 2 tohto ustanovenia je v takomto prípade prípustnosť dovolania vylúčená, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP.

32. Dovolaním napadnutým výrokom IV. odvolací súd rozhodol o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o zrušení neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia (materiálne) podľa § 335 ods. 1 CSP [§ 357 písm. e) CSP].

33. Z citovaných ustanovení vyplýva, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým tento rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, ktorú dovolateľ vyvodzuje z § 421 CSP, je vylúčená ustanovením § 421 ods. 2 CSP v spojení s § 357 písm. e) CSP.

34. Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného smerujúce proti výroku IV. napadnutého rozhodnutia nie je podľa § 421 ods. 1 CSP prípustné, preto ho ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, odmietol [§ 447 písm. c) CSP].

III.

35. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), preto jej dovolací súd proti žalovanému priznal v súlade s § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov dovolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.